

Slikarstvo Vukašina Dabića podstiče višeslojno razmatranje likovne umetnosti u načelu, a samim tim otvara prostor za poseban disput o njegovom "liku i delu" u kontekstu prethodno uočenog i zaključenog. Kao prvi podatak u prikazu likovne izložbe obično nalazimo specifično stilsko određenje izloženih radova ili, bar vezu sa jednom od likovnih makro sfera kao što su realizam, nadrealizam, ekspresionizam, enformel, konceptualizam itd. U daljoj eksplikaciji kritičari se upuštaju u detaljnije razotkrivanje osobenosti posmatranih ostvarenja, sa osvrtnom na eventualno svojevrsne aspekte pojedinih dela ili postavke u celini.

Problem ove vrste iskrsava u susretu sa Dabsovim slikama... teško ih je na prečac uvrstiti u određenu stilsku kategoriju jer u jednom nivou doimaju se kao eksponenti opštepoznatog pravca, dok se u drugom nivou otkriva mnoštvo sastojaka koji su kontraindikovani nivou prve refleksije. Tek kasnije posmatrač uspeva da registruje i na pravi način interpoluje sve logično srodne ili (ne)svesno heterogene odlike oslikanih platna.

Za vreme obilaska ove izložbene postavke, posmatrača u prvom redu pleni neka čudna mistična atmosfera koju slike isijavaju... da bi tek iz drugog plana do svesti dospelo konkretno shvatanje prizora na kompoziciji. Ovaj redosled utisaka izazvan je pikturnalnim totalitetom postavke, nezavisno od oslikanih scena i motiva... kao i dosledno sprovedenom tehničko-tehno-loškom postupku kojim su sve slike izvedene, bez izuzetka.

SINTETIZOVANJE MATERIJANOG I DUHOVNOG

Upitno nabiranje čela kojim je Dabić propratio komentar ovog kritičara, tokom lake konverzacije na licu mesta, ukazuje na to da mnoga ubeđenja i lične naklonosti umetnika ne mora da se poklapaju sa standardnim teorijskim gledištima ili načelnim likovnim kategorijalnostima... a još manje sa ličnim tumačenjima kritičara ili publike. Reč je o ne previše decidnoj opasci kritičara da mu slike (u globalnoj prezentaciji) deluju kao da su deo neke nadrealističke kolekcije. Ovo stoga što

nadrealizam u punoj meri druguje sa realistički oblikovanim rekvizitarijumom ali ih stavlja u iracionalne odnose tj. deformiše prirodni kontekst njihovih postojanja i aktivnosti. Dabić u nekim platnima provodi vice versa postupak... u relativno realističkom mizanscenu uočavamo amorfne ljudske figure koje u raznim aranžmanima sintetizuju materijalne i duhovne sastojke ovozemaljskog života.

Ako nas makar i ovlaš dotakne neodoljiva ezoteričnost nadrealizma na Dabićevim platnima, tada ima mesta primisli o kojoj govorimo. Ipak, čini se da je autor generalno u pravu. Njegove slike uglavnom jesu u sferi imaginarnog, fantazmagorije, snoviđenja, privida i bizarne sceničnosti. Ali, energija autorove mašte nije u funkciji sučeljavanja realnih predmeta na iracionalni način već u pravcu vešto dozirane dezagregacije realnih oblika do stepena mistično profilisanih subjekata–objekata.

U eri kompjuterske tehnike, da ne kažemo njene "strahovlade", više nema oblasti stvaralaštva niti sfere kreativnog umeća koja je ostala imuna na izazov ove vrste. Danas, mogući su filmovi koji u celosti koriste virtuelne likove, animirane klonove popularnih glumaca. Multimedijalne varijable rapidno osvajaju svet umetnosti. Digitalna elektronska tehnika omogućuje spektakularne likovnomorfološke i kolorističke vizije kakve ljudska imaginacija nije u stanju da dostigne klasičnim umetničkim sredstvima. Dakle, nije nikakvo iznenađenje kada se suočavamo sa likovnim delima koja, u ovoj ili onoj meri, koriste računarske programe neograničenih potencijala.

Dela kreirana na osnovu takve tehnologije praktično nemaju ni tematskih ni stilskih ograničenja. Postoji samo receptura, faze, tajming i, naravno, sredstva izrade umetničkih dela. U svakom slučaju, čovek ostaje i dalje izvor i utoka kreacije, nezavisno od složenosti hardvera i od sofisticiranosti računarskog softvera. Razumljivo, jer dok programer liferuje nebrojene moguće efekte, s jedne strane, umetnik–operativac ličnom imaginacijom nadigrava se sa raspoloživim parametrima do neslučenih visina kreativnosti, s druge strane.

PREFINJENA ORKESTRACIJA

Vukašin Dabić spada u retke domaće slikare koji su se opredelili za tehnologiju koja mu pruža široko polje maštovitog likovnog izražavanja. Usavršivši tokom dužeg vremena većinu

korišćenja računarskih programa u sferi likovne umetnosti, autor je dosegao zavidni nivo kreativnog umeća. Inicijalna ideacija podrazumeva definisanje kompozicije u glavnim značajkama, s tim da se tako oblikovan predložak "propusti" kroz odabrani program računarske stilizacije i realizacije tipa polufabrikata. Na tako podslikanoj, zapravo smišljeno komponovanoj podlozi, koja sadrži sve bitne sastojke kompozicije, umetnik dejstvuje virtuelnim ili realnim slikarskim alatima u klasičnom maniru dograđivanja ideje, prekomponovanja prizora, rokade elementa, doziranja atmosfere, razrade svetlosnih i kolorističkih efekata, nijansiranja palete, balansa kontrapunkta i sl.

Objedinjujući amalgam većine Dabićevih slika je upravo ta virtuelna likovna faktura koja se diskretno rasprostire kompozicijom, prihvatajući bez problema nadslikavanje prizora uljanim ili akrilnim bojama. U toj prefinjenoj orkestraciji leži jedna od glavnih vrednosti Dabićevog likovnog opusa.

Tematika je raznovrsna i široka ali zbog usvojenog stilskog prosedeća i tehnoloških imperativa slike odišu jedinstvenom

gamom. Atraktivne su po sebi i u granicama standardnih formata, što ih preporučuje za prostorijske u kojima borave ljudi prefinjene senzibilnosti i izbrušenih estetičkih merila.

Da ova vrsta slikarskog pristupa ne dovodi autora u opasnost da zapadne u "monoteizam" sopstvene kreativnosti vidno je već tokom osmatranja prvih desetak slika. Pored klasično koncipiranih ambijenata teatarske sceničnosti sačekuje nas transcendencija alegorijskog ili mitološkog porekla... da bi nas sledeća platna uzbudila vatrometom jarkih tonova ili, nasuprot tome, relaksirala smirenim tkanjem bizarnih ornamenta. Posle dražesne asocijativne spekulacije ("mačje glave") sledi susret sa platnima sa kojih kao da curi neka tavana iskonska priča, sa ili bez amorfne ljudske spodobnosti... da bi, nećete verovati, ugledali platna sa par idiličnih seoskih kuća... ovde u ulozi dokaznice da se realistička i imaginativna kreativnost ne moraju potirati. Naročito ne kada se svoga štafelaja (ili komandnog pulta iz Silikonske doline) prihvati umetnik kalibra Vukašina Dabića.